

Inuussutissarsiorneq pillugu inatsilerineq C - 2022

1. Ilinniartitsissutip inisisimaneq

Inuussutissarsiuutit pillugit inatsilerinerneq ilaapput inatsilerinerneq tunngaviit tamanut tunngasut pillugit ilisimasaqarneq aammalu inuussutissarsiuutit pillugit inatsisit siamasissumik isigalugit. Inuussutissarsiuutit pillugit inatsilerineq inuussutissarsiuutit pillugit pillugit inatsisinik ilisimasaqarfiulersarpoq, taakkulu nunat tamat akornani tuniniaavinnullu tunngatillugu ingerlatsinerneq qanor periarfissiisarnerat sinaakkusiisarnerallu.

2. Ilinniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu

Inuussutissarsiuutit pillugit inatsilerineq pillugu ilinniartut imatut ilisimasaqartigissapput nunami namminerneq nunallut tamat akornanni suliffeqarfinnut tunngatillugu inatsisitigut ajornartorsiuutinut qisuariaateqarsinnaanermut ilinniartut tunnguvissaqassallutik.

Ilikkagaqartarnermi suliaqartarnermilu piginnaasat

Inatsilerinerneq tunngaviummik tunngaviit inatsisit tunngavigalugit inuiaqatigiinni kikkut tamat oqartussaaqataaffigisaanni atuuttut atorlugit inuussutissarsiuutit pillugit inatsisini ajornartorsiuutinik paasiniaanermeq ilinniartut ilinniartitsissummi suliaqassapput. Ilinniartut aammattaaq inatsisit tunngavigalugit aporaannerit pinngitsoortinneqarnissaannut aqqinneqarnissaannullu inatsilerinerneq ajornartorsiuutinut tunngatillugu suliaqarfinni periutsit ilanngussinnaassavaat.

Inuttut inuillu akornanni attaveqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut pisuni nalinginnaasuni aammalu inatsisinik ilisimasatik aallaavigalugit inuussutissarsiuutit pillugit inatsilerinerneq apeqqutit isummerfigisinnaassavaat. Tassunga atatillugu inatsisit inuiaqatigiit ilorrisimaarnissaannut tunngaviummik pingaaruteqassusiat suliffeqarfiillu ingerlaannarnissaannut ineriartornissaannullu pingaaruteqassusiat tunngavigalugit ilinniartut tunngavilersuisinnaassapput.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Ilinniartut inatsisit inatsisiliortunik inatsisiliortunilu inuiaqatigiinnik kulturiannillu takutsinerannik taamaattumillu Kalaallit Nunaanni nunanilu allani inatsisit assigiinngissinnaanerannik ilisimasaqarnertik tunngavigalugu inuussutissarsiuutit pillugit inatsisini ajornartorsiuutinik suliaqarsinnaassapput.

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut ukuninnga pisinnaasaqassapput:

- a) inatsilerinerneq filosofimi, ileqqorissaarnerneq aamma nunat tamat akornanni pissutsit nassuiarsinnaassallugit,

- b) nunami namminermi nunallu tamat akornanni inatsisinit pissarsivissat nassuiarsinnaassallugit,
- c) atorfeqarneq pillugu inatsisilerinermi ajornartorsiutit oqallisigisinnaassallugit nalilersorsinnaassallugillu,
- d) inatsisit tunngavigalugit suliassanngortitsinerni pissutsit oqallisigisinnaassallugit,
- e) danskit kalaallillu inatsisaasa pingaarnerit assigiinngissutaat ilisimassallugit.

3.2 Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnerit

Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnerit tassaapput:

- a) inatsisitugit killiliinerit inatsillu pillugit pissarsiviit,
- b) isumaqatigiissutit avataanni taarsiissuteqarnerit, tassunga ilanngullugu tunisassiat pillugit akisussaaneq,
- c) isumaqatigiissusiortarneq, atuisartunut isumaqatigiissutit pilerisaanerlu,
- d) nioqqutissanik pisineq tuniniaanerlu, nunami namminermi nunanilu taman aammalu sullissineq, nunat tamat akornanni inuinnat pillugit inatsisit aamma atuisartut pisisarnerat,
- e) akiligassarsineq pillugu isumaqatigiissutit aamma akigassarsianik qulakkeerinnineq, tassunga ilanngullugit sallunaveeqqusiineq qularnaveeqqusiinerlu,
- f) it pillugit inatsisit
- g) atorfinitsitsisarneq pillugu inatsisit aamma
- h) eqqartuussivinni suliassanngortitsineq.

3.3 Ilassutitut ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingaarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat.

Ilassutitut ilinniakkat toqqarneqassapput taakku pingaarnertut ilinniakkat ilanngullugit ilikkagassatut anguniakkat itisilernissaannut tapersiisussanngorlugit. Ilassutitut ilinniakkat tassaapput suliat aalajangersimasut ilikkagassatut anguniakkanut atassuteqartitsisut taakkunangalu itisiliisut, pingaartumillu inuussutissarsiutit pillugit inatsitsini ajornartorsiutit pillugit pingaarnertut ilinniakkani immikkoortut aalajangersimasut. Pingaartut ilinniakkatulli ilassutitut ilinniakkani Kalaallit Nunaanni nunanilu tamani pissutsinut sapinngisamik atassuteqartitsisoqassaaq.

4. Ilinniartitsinerup aaqqissuunneqarnera

4.1 Ilinniartitseriaatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinerni ilinniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigineqassapput.
- b) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitsisut ilinniartullu akornani ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.

- c) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitseriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanneqassallutik.
- d) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut soqutigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taaamaalilluni ilinniartut ilinniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqutiginaruuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.
- e) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriartortitsineri ilinniartitsissut siuariarfiussalluni, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriartorfiussallutik, taamaalilluni ilinniartut namminneerlutik suliariaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.
- f) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik attuumassuteqalersillugu.

Inuussutissarsiutit pillugit inatsisilerineri inatsisilerineri maannakkut ajornartorsiutit suliani aalajangersimasuni ataatsimut isiginnilluni nalilersorneqartussat suliarineqassapput. Inatsisilerineri atuagarsorneq ilanngunneqassaaq, ilinniartut taamaalillutik suliffeqarfiit inatsisilerineri aalajangigaannik sumiiffinnilu iliuuseqartarnerannik nassuiaanissamut periarfissaqassallutik. Pisunit ataasiakkaanni tunngaveqarneq ilinniartitsineri aqqiissuussineri pingaaruteqarpoq. Pisunit ataasiakkaanit malittarisassanik tunngaveqarluni ilinniartitsineri ilinniartut isumaliutersuutitik aqqiissuussinnaassusiat, oqaaseqaatiliorsinnaassusiat ingerlatitseqqisinnaassusiallu siuarsarneqassaaq.

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsineq suleriaatsinik toqqaanermi allanngorartitsilluni siuariartortitsillunilu aqqissuunneqassaaq. Ilinniartitsineri aammattaaq ilaapput inatsisilerineri ajornartorsiutit killilikkat pillugit oqaluttariarsorluni alltariarsorlunilu sulineq. Paasissutissiisarnermi teknologimi atortut naleqquttut ilanngunneqassapput, aammalu paasissutissiisarnermi teknologimut tunngatillugu inatsisilerineri ajornartorsiutit suliarineqassallutik. Ilinniartitsineq aqqissuunneqassaaq it-p ilinniartitsineri perorsaaneramilu atortuunera isiginiarlugu.

Ilinniartitsineq aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik siullertut oqaaseqarnerat oqaatsillu aappaattut oqaaseqarnerat isiginiarlugu aammalu ilinniartut assigiinngiarnarat, taakku ilinniagaqariaasiat pisariaqartitaallu isiginiarlugit.

4.3 IT

It-mi atortut tusagassiissutillu naapertuuttut ilinniartitsineri atorneqassapput, suliamut tunngatillugu sakkutut ilinniartullu ilinniartitsissummi ilikkariartornissaannut ikorfartuutit. Ilinniartitsineq aqutigalugu ilinniartut periarfissat digitaliusut siamasissut atornissaat inerisassavaat, tamatumunnga ilanngullugu ataatsimooqatigiiffinni digitaliusuni allanik suleqateqarneq.

Ilinniartitsineq ilinniartup eqqarsaatigilluakkamik apersuusersuisumillu paasissutissanik toqqaasinnaaneranik, misissueqqissaarsinnaanerani naliliisinnaanerani illu inerisaaqataassaaq. Kiisalu ilinniartitsineq aamma ilinniartut internetip atorneranut apersuusersuisumik pissuseqarfiginninissaannut inerisaaqataassaaq.

4.4 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissumi oqaatsinik aammalu ilinniartitsissummi oqariaatsinik paasinnittarnerat atuisarnerallu aqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutit siulianni oqaatsinik oqariaatsinillu ilinniartut piffissap ingerlanerani paasinnilluarsinnaatikkiartortillugit atuisinnaalluatiikkiartortillugillu.

4.5 Ilinniartitsissutitut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq piffissat ilaanni ilinniartitsissutit akornanni suliaqartoqartarluni ilinniartitsissutinilu ilisimasaqarfiulersunut sanilliutitsilluni. Ilinniartitsissumi ilaapput nunat tamat akornanni ajornartorsiutit pillugit ilinniartitsissutitut allanut attaveqartitsineq aammalu inuussutissarsiutit pillugit inatsisilerinermut inatsisilerinermilu ajornartorsiutit tamanut tunngasunut atatillugu inuiaqatigiinnik ilisimatusarnermik ilinniartitsissutitut atassuteqartitsilluni.

5. Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuisarneq

Nalilersuinermi ilikkagassatut anguniakkat tunngaviupput. Inunnik ataasiakkaanik ilitsersuineq nalilersuinerlu aqutigalugu ilinniarnep ingerlanerani tamani ilinniartut ilinniartitsissummi killiffimminni qaffasissutsiminnik ineriartornerminnullu ersarissumik paasisaqalissapput. Nalilersuinermi ilanngunneqassapput sammisaqarnerit ilinniartitsissummi pissarsinermik inuit ataasiakkaat ataatsimullu qisuariartarnerannik annertusaanerit.

5.2 Misilitseriaaseq

Oqaasertat ilisimaneqangitsut apeqqutillu arlallit ilanngullugit suliat tunngavigalugit oqaluttariarsorluni misilitsittoqassaaq.

Minutsit 60-it missaanni piareersarnissamut piffissaqartitsisoqassaaq, soraarummeertumullu ataatsimut soraarummeerneq minutsit 30-t missaanni piffissaqartitsisoqassaaq.

5.3 Naliliinermi tunngaviit

Naliliineq tassaavoq soraarummeertup ilikkagassatut anguniakkanik qanoq annertutigisumik malitsinerani naliliineq. Soraarummeertup ukunani piginnaasai pingaartinneqassapput:

- a) Ilinniartitsissummi ilinniakkanik aqqissuussisinnaanera ingerlatitseqqiisinnaaneralu
- b) Suliarfimmik isumaliutersuutininik oqaasertalersuineri aamma

- c) Ilinniartitsissumi periutsit aammalu sumiiffinni qanigisani oqartariaatsit atorlugit inuussutissarsiutit pillugit inatsisilinerinermi ajornartorsiutinik oqalliseqarnera nalilersuineralu

Ataatsimut nalilersuineq aallaavigalugu tamarmiuserni karakteriliisoqassaaq.